

Độc đáo phiên chợ MỖI NĂM HỢP MỘT LẦN

□ UYÊN PHƯƠNG

**Ở TP. Hồ Chí Minh có những phiên chợ độc đáo
mà mỗi năm chỉ họp có một lần vào dịp Tết.**

Chợ Lá... thông dong

Cứ vào khoảng 20 tháng Chạp, đoạn đường dài nửa cây số, từ ngã ba đường Ông Tạ đến ngã tư Bảy Hiền (Q. Tân Bình) lại phủ một màu xanh mướt mắt từ các loại lá dong, lá chuối. Đoạn đường "xanh xanh" ấy được người dân gọi bằng cái tên dân dã là Chợ Lá. Lý do là nơi đây bán toàn các loại lá dong, lá chuối, dây lạt gói bánh chưng, bánh tét. Chợ chỉ họp mỗi năm một lần nhưng đã trở thành nét đặc trưng của người Sài thành.

Gọi là "chợ" cho oai chứ ở đây

không có quầy sạp, phân lô, chẳng ban quản lý... nhưng hoạt động kinh doanh rất trật tự. Ai đến trước xí chỗ trước, người tới sau lấp vào chỗ còn lại. Và cứ thế chuyện bán mua diễn ra vồn vện khoảng một tuần. Ở đây, hàng nào cũng như nhau, chẳng có chuyện nói thách, kỳ kèo. Đến chợ, khách hàng dừng lại, ngó nghiêng, hỏi giá là mua chứ không phải kiểu "hỏi rồi bỏ đi". Người bán cũng vậy, chân chất, mộc mạc nói thiệt bán hàng chứ không tăng bộp hay "ghim hàng, đây giá".

Ông Đinh Quang Hải (62 tuổi) gần

nửa đời người gắn bó với phiên chợ cho hay: "Tôi mới xuống hàng được 3 bữa nay. Mấy năm gần đây khách hàng đi chợ mua lá không còn nhiều vì siêu thị, cửa hàng tiện ích đều bán sẵn các loại bánh chưng, bánh tét với giá rất rẻ".

Cẩn thận chọn từng bó lá dong, bà Thanh (70 tuổi, ngụ Q.3) cho biết, bà phải đi chợ sớm để chọn được những chiếc lá ưng ý nhất. "Không phải lá dong nào cũng gói bánh được ngon và cho màu sắc đẹp. Vì vậy, tôi phải chọn kỹ ở từng gian hàng và chỉ mua của một số người bán quen. Năm nay, tôi mua nhiều hơn mọi năm để tập cho lớp cháu ở nhà cũng biết gói bánh, dù không thuần thục nhưng nét đẹp ngày Tết của ông bà thì lớp trẻ cũng phải am hiểu đôi chút" - bà Thanh vui vẻ nói.

Theo lời người bán, lá có nguồn gốc từ Bà Điểm (H.Hóc Môn), Phương Lâm, Gia Kiệm (tỉnh Đồng Nai)... Nếu như những ngày 20 đến 23 tháng Chạp, người mua lá đa phần là mua si thì từ 25 đến 27 tháng Chạp, khu bán lá lại nhộn nhịp người mua lẻ, mua lá về gói bánh cho gia đình để có không khí ngày xuân.

Vợ chồng bà Bé Hai, "chủ vựa" với hơn 40 năm theo nghề cho biết, ngày thường bà bán tôm cá ở Đồng Nai, nhưng Tết lại theo xe lên TP. Hồ

Chợ lá dong giữa Sài Gòn ngày cận Tết.

Ảnh: Hồng Trâm

Chợ lá dong truyền thống là địa điểm quen thuộc của nhiều người dân Sài Gòn.

Ảnh: CTV

Chí Minh bán lá. “Có năm tiền bán lá được mùa nên dù sắp Tết, nhưng có năm chẳng lời được bao nhiêu do mùa lá xấu, chủ yếu lấy công làm lời. Vậy nhưng cận Tết là nôn nao và chưa bao giờ có ý định nghỉ bán mùa Tết nào. Tết mà, nhà nào cũng có cặp bánh chưng, đòn bánh tét dù chạy hay bận. Bởi đó là truyền thống!”, bà Bé Hai nói.

Chợ hoa “trên bến dưới thuyền”

Nhắc đến chợ hoa ở Sài Gòn, người ta không thể bỏ qua chợ hoa xuân “trên bến dưới thuyền” ở bên Bình Đông (Q.8). Thời điểm này, thuyền hoa từ các tỉnh miền Tây đổ về, xếp kín một khúc sông.

Dưới cái nắng hanh hao ở Sài Gòn, những chậu hoa đủ sắc màu càng thêm rực rỡ, soi mình trong dòng nước trong veo chẳng khác chốn tiên bồng. Nhưng hoa càng đẹp, càng sặc sỡ bao nhiêu thì người chăm hoa càng, đen nhem bấy nhiêu. Anh Đỗ Văn Hà (40 tuổi, quê Bến Tre) từ ngày còn bé đã theo cha đi bán hoa. Còn giờ anh bán hoa cùng vợ con. “Trên ghe có nhiều loại lắm, nào giấy, mồng gà, tác kiêng... Tui tự trồng rồi bỏ cho mối, dư bao nhiêu mới “giơ” ghe lên thành phố bán lẻ.

Dòng sông hoa tấp nập nhất thường diễn ra từ 23 Tết trở đi, sau khi người ta tiễn Ông Táo về trời cũng là lúc ghe, thuyền buôn hoa nhỏ neo. Ngay sát cầu Chà Và, một ghe chở mai Tết vừa bỏ neo. Cô chủ tên Hoa mới

ngoài 30 tuổi vui vẻ kể, ghe nhỏ neo tại Chợ Lách (Bến Tre) lúc 18 giờ hôm qua. Qua sông Cô Chiên, vượt sông Tiên vào kênh Nước Mặn đến sông Cần Giuộc rồi mới tới Sài Gòn lúc 9 giờ sáng nay. Loay hoay mãi mới tìm được chỗ.

“Tết này tui đưa ra chợ khoảng 300 chậu mai kiêng. Tuy cây nhỏ nhưng chúng tôi đã dành 3 năm để chiết cành, ghép nhánh, chăm sóc cắt tỉa, tạo dáng cho ra hình hài rồi mới bán. Trồng kiêng vất vả ở chỗ tất cả đều làm thủ công, một nặng hai sương nhưng ai cũng yêu nghề nên giữ rồi lưu truyền qua hết thế hệ này tới thế hệ khác”, cô Hoa tâm sự.

Toát mồ hôi gánh từng chậu kiêng qua chiếc ván nhỏ xíu, đem lên bờ cho khách “xem mắt”, anh Võ Trần Châu (37 tuổi) đến từ “thủ phủ” hoa Đồng Tháp bọc bạch, gia đình có 5 anh em trai, mỗi người mỗi nghề nhưng đến Tết đều rủ nhau mua hoa, thuê ghe lên Sài Gòn bán dạo. Anh Châu nói: “Bán buôn

lúc lời lúc lỗ, như giao thừa năm 2019, tui tui còn gần trăm chậu vạn thọ chưa bán được. Thế là đành nán lại mấy ngày, bán cho hết mới về. Thấy những gia đình khác chờ con cái đi ngắm pháo bông, đi chơi Tết mình cũng nhớ gia đình lắm. Nhưng nghề là nghiệp, khó bỏ lắm”.

Đền chợ... cho chữ

Sài Gòn nhiều chợ, nhưng chợ cho chữ ở Phố Ông Đồ mỗi năm họp một lần, là điềm “check-in” quen thuộc của giới trẻ khi Tết đến xuân về.

Áo the, guốc mộc, vận tóc như những cô gái xứ kinh Bắc ngày xưa, “cô đồ” Đỗ Thị Thanh Tâm (22 tuổi, sinh viên Trường ĐH KHXH&NV TPHCM) cầm chiếc bút lông to bản, chấm mực Tàu rồi “múa” từng con chữ trên tờ giấy lụa đỏ khiến nhiều du khách tâm tặc. Không chỉ cho chữ, Tâm còn vẽ mai đào, những chú trâu ngộ nghĩnh theo yêu cầu của khách. Sau đó, cô phủ kim tuyến khiến tác phẩm thêm lung linh.

Tâm kể, 3 năm nay cô đều ra Phố Ông Đồ cho chữ, chỉ một số viết theo yêu cầu mới tính phí, còn lại đa số đều biếu, tặng. Những mảnh giấy đỏ với những lời chúc may mắn, sức khỏe, an khang thịnh vượng... khách chọn tùy ý, để vào ví mong hanh thông suốt năm.

Những phiên chợ “mỗi năm một lần” ấy mở suốt đêm ngày, kéo dài khoảng 1 tuần trước Tết Nguyên đán. Phiên chợ đã trở thành nét đẹp đặc trưng của TP. Hồ Chí Minh, mà nếu thiếu sẽ khiến biết bao người ngán ngạo, tiếc nuối ■

Ngoài bày bán lá dong, khu chợ Ngã ba Ông Tạ còn bày bán các loại khuôn, lạt gói bánh chưng.

Ảnh: Nguyễn Hoàng